VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle Viron kanssa väestön rekisteröinnistä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä kotikuntalain 6 §:n muuttamisesta (HE 23/2023 vp)

ANTTI HELIN, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES

14.11.2023

Mistä sopimuksessa on kyse?

- Tuetaan väestön liikkuvuutta helpottamalla asiointia viranomaisen luona.
- Parannetaan sopimusvaltioiden väestötietojen ajantasaisuutta ja laatua.
- Sopimuksessa määritellään:
  - tilanteet, joissa tietoja vaihdetaan
  - mitä tietoja missäkin tilanteessa vaihdetaan
  - miten usein tietoja vaihdetaan
  - mistä asioista väestörekisteriviranomaiset voivat sopia keskenään.

Tietojen vaihto muuttajista

II luku

- Tietoja vaihdetaan, kun henkilö muuttaa sopimusvaltiosta toiseen
- Lähtövaltio ilmoittaa tulovaltiolle perushenkilötiedot, perhesiteet, osoitteen, siviilisäädyn
- Tulovaltio rekisteröi asuinpaikan ja ilmoittaa uudesta asuinpaikasta lähtövaltiolle
- Lähtövaltio merkitsee poismuuton omaan rekisteriinsä
- Koskee kaikkia muuttajia kansalaisuudesta riippumatta. Vuositasolla n. 4000 hlöä

Tietojen vaihto kansalaisista

III luku

- Tietoja vaihdetaan säännöllisesti, vähintään kerran viikossa
- Asuinvaltio ilmoittaa kansalaisuusvaltiolle perushenkilötiedot, perhesiteet, osoitteen, siviilisäädyn, kuolintiedot
- Koskee niitä sopimusvaltion kansalaisia, jotka asuvat pysyvästi toisessa sopimusvaltiossa.
- Suomessa asuu n. 51 800 Viron kansalaista ja Virossa n. 7400 Suomen kansalaista

Sopimuksen valmistelu

- Taustalla Väestörekisterikeskuksen ja Viron sisäministeriön aiempi yhteistyö, ml. hallintosopimus vuodelta 2005, sekä Pohjoismaiden välinen tietojenvaihtosopimus (SopS 96/2006)
- Neuvottelut alkoivat keväällä 2016 ja päättyivät keväällä 2022.
- Lausuntokierrokset sopimuksen sisällöstä ja allekirjoittamisesta 2018, 2020 ja 2022
- Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 21.9.2022.
- Lausuntokierros hallituksen esityksestä syys-lokakuussa 2022

Eduskunnan suostumuksen tarve

- Sopimuksen laintasoiset määräykset viranomaisten velvollisuuksista ja toiminnasta sekä muuttajan velvollisuudesta noudattaa tulovaltion lainsäädäntöä
- Henkilötietojen käsittelyä koskeva täydentävä erityissääntely (käsiteltävät tiedot, tietojen vastaanottajat, tietojen luovutustarkoitus ja käyttötarkoitus)
- Viittaus sopimukseen olisi myös lisättävä kotikuntalain 6 §:ään.

Voimaantulo ja täytäntöönpano

- Sopimus tulee voimaan, kun sopimusvaltiot ovat toteuttaneet tarpeelliset oikeudelliset toimenpiteet tahoillaan ja ilmoittaneet tästä diplomaattitietä toisilleen.
- Kansalliset sääntelymuutokset ajoitettaisiin asetuksella tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.
- Digi- ja väestötietovirasto vastaa Suomen osalta sopimuksen käytännön täytäntöönpanosta.
- Ensin käynnistettäisiin kansalaisia koskevia tietojen vaihto (kuolintiedoilla), sen jälkeen muuton yhteydessä tapahtuva tietojen vaihto.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos